

INGEZONDEN.

CURSUS PROF. BRUHN

Het is ondergeteekenden bekend dat verschillende collega's mondeling zich hebben geuit, het plan te hebben deel te nemen aan bovengenoemden cursus. Zij verzoeken die collega's bij deze zich vóór 23 October e.k. alsnog bij een der beide ondergeteekenden op te geven. *Bij genoegzame deelneming slechts* zal deze cursus in de maand November van dit jaar worden gehouden.

Voor nadere bijzonderheden zie vorige tijdschriftaflevering.

Met coll. groeten,

J. A. SALOMONS,
Willemsparkweg 40.

J. S. BRUSKE,
Stadhouderskade 121.

De heer Klinkhamer en de spraakleeraren

Eerst na de vacantie kon ik kennis nemen van 't antwoord des heeren Klinkhamer, zijnde een onzakelijke, fantasierijke, tweede persoonlijke aanval.

Ik zal den heer Klinkhamer op dat pad niet volgen.

Hij herhaalt zijn klacht:

„Maar 't *publiek* weet dat niet, dat *aangelokt* door *advertenties*, van „*verre komt*, in de hoop *alleen* door spraaklessen te worden genezen.”

Waar Z.Ed. mij met name noemt en mij persoonlijk aanvalt, daar had ik mogen verwachten, dat hij de door mij gecursiveerde uitdrukkingen bekrachtigd had door bij de Redactie van 't Tijdschrift voor Tandheelkunde zoo'n advertentie te deponeren.

Nu valt de ontboezeming onder de rubriek: „niet zakelijk-wetenschappelijk”.

En nu ter zake:

In den Haag (daarover mag ik oordeelen) weet een huisarts reeds bij de geboorte van een kind, of 't een gehemeltespleet heeft. Ingeval er bovendien een hazenlip is, wordt deze spoedig gesloten en de andere spleet wordt vaak verwaarloosd.

Dan komt men later bij mij om advies. Op hygiënische gronden, kiezende tusschen 2 kwaden, medisch ingrijpen, of obturator, adviseer ik, zoo mogelijk tot het eerste. 't Resultaat is soms meestal best, soms zelfs zoo goed, dat spreeklessen overbodig zijn. En als ik moet adviseeren tot 't aanschaffen van een obturator, dan voel ik mij nooit: „bij den duivel te biecht”, omdat een spraakleeraar, qua qua, nooit een vijand is van een tandarts. En ook „de” tandarts is niet bekrompen genoeg om „de” duivel van den spraakleeraar te wezen.

Waar wij nu weten, dat een tandarts met zekere reputatie zijn collega's op 't gebied van 't fabricceeren eener obturator disqualificeert en waar brevet en bevoegdheid niet altijd bekwaamheid waarborgen, daar is 't ons als buitenstaanders nooit euvel te duiden, dat wij onze leerlingen soliede raadgevingen verstrekken. Voor mij heeft wel eens een technicus een obturator vervaardigd, nadat de tandarts in dat geval te kort had geschoten.

't Geval door den heer Klinkhamer bedoeld, was anders, dan door hem is voorgesteld.

Inplaats „Van Verre gelokt” door „advertenties” kwam zij in opdracht van een oom, wiens zoon bij mij met succes als interne leerling behandeld was, dus door..... recommandatie. Nadat een ter naam en faam goed bekend staand tandarts verklaard had, haar niet een door mij gewenschte obturator te kunnen vervaardigen, heb ik haar op advies van den techniker des heeren Klinkhamer, die toevallig onder mijn behandeling was, om door middel van spreekonderwijs van keellijden verlost te worden, naar den heer Klinkhamer gezonden. Dat is de eenige hulp, die den techniker gevraagd is en die hij verleend heeft.

De behandeling eischte meer dan een obturator, maar deze alleen lag al *boven de finantieele draagkracht* van 't meisje. Een tandarts heeft toen voor f20.— een zeer goeden obturator gemaakt. Dit ééne geval heeft geleid tot een persoonlijken aanval in een algemeenen vorm gegoten en gericht tot *alle* Nederlandsche spraakleeraren. Deze beminnelijke overdrijving kan niet door den beugel.

Hoogachtend,

L. VAN LIER.

Rondom Tandheelkundige Honoraria

De heer N., die vanuit de hoogte van zijn hoofdredactioneelen zetel een artikel heeft gewijd aan tandheelkundige honoraria en daarbij is uitgegaan van eenige „overdenkingen” des ondergeteekenden, schijnt te meenen, dat hij deze uitlatingen heeft becritiseerd.

In die meening kan ik hem niet laten.

Alvorens verder te gaan stel ik er een kleinen prijs op vast te stellen, dat het woord „overdenking”, hoewel op zichzelf niet slecht klinkend, een redactioneel bedenkfel is. Ik had meer geschreven „*Varia*”.

Nord verwacht in zijn artikel *meeningen en feiten*.

De *Varia* zijn meeningen en behoeven — op zichzelf — geen feitelijken ondergrond: zij *kunnen* prophylactisch zijn. Vinden zij hun oorsprong in feiten: des te erger.

Uit het volgende kan blijken, dat zulks hier — „n'en déplaie” N. — het geval was.

Beschouwt men het artikel van Nord *in zijn geheel*, dan rijst de vraag:

Zegt hij wat anders?

Staat niet tusschen de regels der besproken *varia*: er is 'n chaos! Hetzelfde wat Nord later, zoogenaamd op eigen gelegenheid constateert!

In het bijzonder hebben de afleidingen van het werkwoord prijs-opdrijven zich mogen verheugen in de belangstelling des hoofdredacteurs. Goed beschouwd is hij voor dat woord bang; en tracht met de sommatie: „*bewijs eens*” het de wereld uit te helpen.

Wat niet zoo gemakkelijk zal blijken te zijn als het uitvinden van afleidende spitsvondigheden en zinswendingen, die hier en daar voor ironie doorgaan, zelden op hun plaats zijn en die de kracht van een betoog slechts voor een zeer oppervlakkig lezer kunnen verhoogen.

Hoewel ik nu meeningen niet heb te bewijzen; en met besliste goedskalmte de zaak zou kunnen laten rusten als een journalistieke enormiteit in den zin van: enorm-journalistiek — moet ik éven op het artikel ingaan.

1o. omdat mij overdrijving wordt verweten;

2o. omdat Nord's remedie erger is dan de kwaal.

Dit doende stelt ondergeteekende vast:

a. Er zijn plaatselijke of provinciale minima. Hier en elders, verschillende en uiteenloopende.

b. Er is een woord dat door tandartsen veel misbruikt wordt: ethica. Dit begrip is niet plaatselijk.

c. Ik heb geen enkele verplichting het woord minimum steeds in het meervoud te gebruiken, doch sprekend over „het” minimum kan ieder lezer daar zijn plaatselijk als fatsoenlijk geldend tarief bij denken.

d. Ik kan deze „tariefkwestie” verbinden met een algemeen begrip: ethiek.

e. Het behoeft wel geen betoog dat deze uitdrukking „ethiek” in

niet véél breederen zin moet worden opgevat dan dien waarmee wij plegen te *bedoelen*: Moraal. Niet voor niemendal is het groote woord constant tusschen aanhalingsteekens geplaatst.

f. De bewering van Nord, dat er geen minimum is ('n algemeen minimum?) dient om de aandacht af te leiden van uit den aard der zaak altijd plaatselijke toestanden op 'n algemeene, die er niet is en die er ook bezwaarlijk kan komen.

Het zal niet moeilijk zijn vol te houden dat in één mensch twee tandartsen kunnen leven, die het elkaar geducht zuur kunnen maken:

1o. de vergaderingstandarts, alias collega;

2o. de tandarts — thuis.

De eerste pleegt „ethica”; de tweede is gewoonlijk iemand, die dat volgaarne ook doet, doch bovendien werkt voor zijn dagelijksch brood. En er in dit opzich wel eens 'n andere godsdienst op nahoudt en 'n andere moraal dient dan die waarvoor hij als vereenigingsman bij tijd en wijle kan warmloopen.

In mijn varia heb ik de tweede bekeken, de tweede, bij wien — hoe hoog in 't algemeen moreel ook staande — de vakmoraal van tijd tot tijd in de benauwdheid komt door materieele belangen.

Nord daarentegen bekijkt deze uitlatingen uit het — vanzelf — min of meer idealistisch oogpunt van den vereengingsman en ik vind — wát wonder! — hier wederom het verschil tusschen theorie en praktijk. Dit verschil wordt niet erkend en zeker niet officieel; waartegenover ondergeteekende in staat zou zijn realismen te stellen teneinde dit verschil en zijn „gecomprimeerde wijsheid” nader uit te werken en toe te lichten.

Eene toelichting nochtans, waartoe hij vooralsnog niet denkt over te gaan (zèlfs niet terwijl Nord er om vraagt) om..... „ethische” redenen.

Het voorstel-Nord om de tarieven grondig te behandelen is, doorgevoerd, een uitbreiding van wat in afdelingen der Maatschappij reeds lang gebeurd is; en waarvan, tenslotte, deze varia het gevolg zijn. Het beteekent een versterking van den trust tegenover de gemeenschap. Mocht coll. Nord evenwel meenen, dat de chaos waarvan hij sprak, zal veranderen in een beteren toestand, dan voer ik hem tegen: *geòrdend* is de toestand wel, maar *òrdelijk* is ze niet.

Ik verwijs naar een varium mijnerzijds, dat niet door Nord is aangehaald:

„Reglementen maken den gang van zaken niet geregeld en prijslijsten de prijzen niet vast.”

Tenslotte:

In het artikel Nord wordt de tandarts geplaatst op 'n plan van menschelijke grootheid, dat van hoogte duizelingwekkend genoemd kan worden en niet van dézen tijd is. In koelen bloede wordt door iemand uit één der groote steden neergeschreven, dat er *eigenlijk* geen prijsopdrijving bestaat en dat „één individu” geen prijsopdrijver kan zijn, terwijl het duidelijk is, dat met „de prijsopdrijver” noch één persoon, nòch een „combinatie”, doch de prijsopdrijver-in-het-algemeen bedoeld is.

Maar in hetzelfde artikel doet de schrijver middelen aan de hand om naar bevoegde zijde het groote publiek weer te trekken (collectieve klinieken).

Het is hier de plaats om te vragen: Waarom heeft een deel van dat publiek den weg ingeslagen die naar den techniker en naar den volksdentist leidt?

Er is een eenvoudig antwoord in twee deelen, dat velen weten en weinigen zeggen. Tusschen de regels staat het hier en daar in varia, die, hetzij ten overvloede verklaard, fouten pogen te belichten, niet om het éézijdig genoeg dier belichting; doch om dóór de erkenning ze te ontgaan.

Een ontkenning intusschen, die voert naar een remedie voor *wat* ontkend wordt, kan slechts redenen hebben *pro forma*; en laat niet na 'n zekere voldoening te wekken over de *erkenning* (via die remedie) van wat — inderdaad — zoo „gemakkelijk” is neergeschreven.

Dies kan ik gelukkig zijn in de wetenschap, dat hetgeen mij gevraagd is te „bewijzen” door den aanvaller zelf wordt *aangetoond*.

En dit te hebben mogen zien staan aan den kop van dit Tijdschrift heeft mij het genoeg gedaan dat een succesje soms met zich kan brengen.

A. STEHOUWER.

De ondergeteekende verheugt zich in het genoeg van Coll. Stehouwer, moet echter bekennen dat het „succesje” hem niet duidelijk is geworden. Waar ik heb aangetoond wat ik S. gevraagd heb te bewijzen begrijp ik evenmin als waarom mijn remedie erger is dan de kwaal.

Ik vermoed echter dat S. de twee kwesties „prijsofdrijving” en honorariachaos abusievelijk tezamen behandelt, terwijl het een met het ander niets te maken heeft.

Wanneer er niet van prijsopdriving gesproken mag worden, kan er daarom toch wel een chaos zijn in de bepaling der honoraria.

Intusschen laat ik den inzender gaarne het laatste woord.

N.